

Riksdagens snabbprotokoll

2024/25:95

Torsdagen den 3 april

Kl. 14.00–15.11

Det justerade protokollet utkommer inom tre veckor eller vid den tidpunkt som talmannen bestämmer. Talare som vill göra anmärkningar mot snabbprotokollet ska anmäla detta senast kl. 12.00 den tredje vardagen efter sammanträdet.

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 13 mars justerades.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2024/25:553

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:553 Initiativ under kooperationens år

av Per-Arne Håkansson (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 april 2025.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 1 april 2025

Klimat- och näringslivsdepartementet

Ebba Busch (KD)

Enligt uppdrag

Maria Åhrling

Expeditionschef

Interpellation 2024/25:570

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:570 Nordiskt e-recept

av Eva Lindh (S)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 28 april 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 2 april 2025

Socialdepartementet

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Enligt uppdrag

Johanna Mihaic

Expeditionschef

Interpellation 2024/25:571

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:571 Nordiskt register för legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården

av Eva Lindh (S)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 28 april 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 2 april 2025

Socialdepartementet

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Enligt uppdrag

Johanna Mihaic

Expeditionschef

§ 3 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2025) 81 till näringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 maj*.

§ 4 Frågestund

Anf. 1 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson, justitieminister Gunnar Strömmer, statsrådet Carl-Oskar Bohlin och statsrådet Romina Pourmokhtari. Arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Frågan ska därmed inte avse till exempel förhållanden inom politiska partier.

Skärpta straff för grov ekonomisk brottslighet

Anf. 2 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! Sverige har allvarliga problem med en gängkriminalitet där våldet blir allt grövre. Våldet är dock bara toppen av isberget. Under ytan finns en växande, organiserad brottslighet som äter sig in i hela samhället, som infiltrerar företag och offentliga system och som använder lagliga företagsstrukturer för att bedriva olaglig verksamhet, exempelvis penningtvätt och bedrägerier.

Vill vi få slut på gängkriminaliteten måste vi slå ut motorn bakom brottsekonomin. Det är dock uppenbart att straffen för den ekonomiska brottsligheten inte har hängt med den grova organiserade brottslighetens utveckling.

Därför vill vi socialdemokrater införa en ny nivå i straffskalan – synnerligen grova ekonomiska brott – och höja maxstraffet från dagens sex år till tio år. Min fråga till justitieministern är om regeringen har några konkreta planer på att höja straffen för den ekonomiska brottsligheten.

Anf. 3 Justitieminister GUNNAR

STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack till Teresa Carvalho för en mycket relevant fråga!

Det råder ingen tvekan om detta: Ska vi komma åt den organiserade brottsligheten måste vi göra flera saker samtidigt. Det handlar förstas om att slå mot det grova våldet, bryta rekryteringen av barn och unga in i de kriminella nätverken och strypa den kriminella ekonomin.

För att åstadkomma det senare måste vi göra en lång rad olika saker, alltifrån att ge nya verktyg till brottsbekämpningen, vilket vi gör, till exempel möjligheten att använda preventiva tvångsmedel också mot allvarlig ekonomisk brottslighet, till att ge verktyg som inte handlar om lagföring, vilket vi alltså har gjort med det nya verktyget självständigt förverkande, som gör det möjligt att gå på tillgångarna och ta dessa tillgångar. Vi har också infört nya straff eller kriminaliserat sådant som tidigare inte har varit straffbelagt.

Vad gäller straffskalorna för den ekonomiska brottsligheten håller jag helt med om att det är ett bland många straff som inte har varit tillräckligt höga och som inte återspeglar brottens allvar. Dessa är också föremål för översyn i Petra Lundhs stora påföljdsutredning, som kommer med sina förslag längre fram i vår.

Anf. 4 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! Jag får börja med att tacka justitieministern för svaret.

Mycket av det som görs på det här området är vi överens om. Men det jag frågade om var om regeringen har några konkreta planer på att höja straffen för den grova ekonomiska brottsligheten. Där fick jag tyvärr inget konkret svar på vad regeringens ambitioner är.

Jag ställer därför frågan igen: Vad vill justitieministern? Tycker justitieministern att det är rimligt att införa en ny nivå i straffskalan och att höja maxstraffet från dagens sex år till tio år?

Anf. 5 Justitieminister GUNNAR

STRÖMMER (M):

Fru talman! Ja, det vill jag göra, och det vill jag mot bakgrund av att Socialdemokraterna under åtta år vid makten inte heller lyckades höja dessa straff när det gäller den allvarliga ekonomiska brottsligheten. Det är också därför vi har petat in det som en viktig del i det uppdrag som Petra Lundh leder när det gäller att se över straffen.

Jag tycker att det är toppen att Socialdemokraterna har kommit till en punkt där de vill höja straffen. Men även i den här frågan är ni kanske tvåa eller möjligtvis trea på bollen.

Vi ser fram emot de underlag som vi ska få under våren och hoppas att vi kan arbeta gemensamt med att höja de här straffen och många andra för att komma åt bland annat den organiserade brottsligheten.
(Applåder)

Ersättning till brottslingar

Anf. 6 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! I förra veckan kunde vi läsa om en känd gängledare som fick 700 000 kronor i ersättning efter att ha suttit frihetsberövad när han i stället skulle ha varit villkorligt frigiven. Tidigare fanns ett annat fall där en dömd våldtäktsman fick 840 000 kronor i ersättning trots att han var skyldig. Uppgifter om gärningsmannens ålder visade sedan att han fått sitta lite för länge i anstalt.

Båda fallen är på goda grunder stötande. I det ena fallet kan man anta att stora summor pengar kommer att användas i kriminell verksamhet. I det andra fallet får en våldtäktsman ett större ersättningsbelopp än de som blivit utsatta för våldtäkt.

Under socialdemokratiska regeringar har detta länge varit en väl avvägd politik, men tack vare Tidöregeringen finns det nu en utredning på plats som berör de här frågorna.

Min fråga är om justitieministern kan lova att det nu blir en förändring som gör det möjligt att neka ersättningar till gängkriminella eller skyldiga våldtäktsmän som egentligen har sig själva att skylla för sin situation.

Anf. 7 Justitieminister GUNNAR

STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Adam Marttinen, för denna viktiga fråga!

Det raka och enkla svaret är: Ja, förändring är på väg. I en rättsstat är det naturligtvis så att den som har blivit felaktigt frihetsberövad som utgångspunkt också ska kunna få ersättning för det. Men för att det här systemet ska vara rättvist och uppfattas som legitimt är

det också viktigt att ersättning bara betalas ut i rimliga fall och i sådana fall också med rimliga belopp.

Detta är kärnan i de förslag som regeringen har beställt och nyligen skickade ut på remiss. Vi vill att skadestånden ska kunna sättas ned och nekas i fler fall, till exempel om personen i fråga har agerat nära gränsen för det straffbara, varit på brottsplatsen med gärningsmännen, haft skyddsväst på sig vid gripandet eller haft bilder i mobilen där han eller hon poserar med vapen eller narkotika.

Förslagen skickades som sagt var ut på remiss bara häromveckan. I sommar får vi ta del av de svaren. En ny modell för frihetsberövandeersättningen ska, om allt går som vi har tänkt oss, vara på plats under nästa år.

Anf. 8 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Min följdfråga är då hur snabbt en sådan här lagändring kan komma på plats. Vi är väldigt många här i församlingen och också ute i samhället som längtar efter Tidöregeringens aviserade politik.

Kan ministern säga något om ikraftträdandet av en sådan här lagändring som gör att man kan neka ersättning till dem som har suttit frihetsberövade och där detta både kan vara befogat och ibland orsakat av de misstänkta själva? Kan vi påskynda ikraftträdandet på något sätt?

Anf. 9 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Utredaren föreslog ikraftträdande den 1 september nästa år, om jag inte är ute och cyklar. Vi har remitterat förslagen, och vi ser på möjligheten att kunna få till stånd ett tidigare ikraftträdande.

Jag kan inte garantera det här i dag, men vad jag kan säga är att vi ska göra allt vi kan för att det ska komma på plats så tidigt som möjligt under nästa år.

Sänkta utsläpp av växthusgas

Anf. 10 KAJSA FREDHOLM (V):

Fru talman! Klimatpolitiska rådet är regeringens oberoende expertorgan som varje år granskar regeringens klimatpolitik. Rådets senaste rapport riktar kraftig kritik till regeringen, som förra året ökade Sveriges utsläpp av växthusgaser.

Regeringens klimatpolitik är minst sagt otillräcklig, om jag ska uttrycka mig fint. Nu är det så att de flesta i Sverige faktiskt vill se en politik som har lösningar på klimatkrisen. Min fråga till statsrådet Pourmokhtari är därför: När kommer förslagen för en politik som på riktigt sänker utsläppen av växthusgaser i Sverige?

Anf. 11 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Sverige har under flera decennier bedrivit en väldigt framgångsrik och stark miljö- och klimatpolitik som har lagt grunden för låga utsläpp. Ett av de främsta skälen till det är att till skillnad från

andra länder har vi ren el och ren energi som vi använder oss av i vår industri, i våra fabriker och i våra hushåll.

För att Sverige ska fortsätta ha låga utsläpp även i framtiden krävs att vi inte bränner olja i Karlshamnssverket för att få våra fabriker att rulla utan i stället har både vindkraft och kärnkraft. Det är regeringens stora fokus i klimatpolitiken.

Hade man läst rapporten från Klimatpolitiska rådet hade man noterat att de särskilt har tittat på omställningen i jordbruket, där regeringen har tagit initiativ till en massa ny politik, exempelvis Kväveklivet, som underlättar för de lantbrukare som vill ställa om. Det är ett viktigt steg i den utveckling som sker av Sveriges politik för att minska våra utsläpp.

Anf. 12 KAJSA FREDHOLM (V):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Läget är ju rätt allvarligt. Förra året passerade vi 1,5 grader över genomsnittet för förindustriell tid. Därför räcker det inte att bara komma med många fina ord, utan det är reell handling som krävs för att klara klimatkrisens utmaningar. Jag frågar alltså återigen: När kommer förslagen för en politik som på riktigt sänker växthusgasutsläppen i Sverige?

Anf. 13 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Vill man minska växthusgasutsläppen i Sverige behöver man ersätta de fossila bränslena med sådant som inte är fossilt. Ska vi ha fossil energi i Sverige som ersätter den fossila, då har vi ett tufft läge. Det är dit vi är på väg när man lägger ned kärnkraft och inte bygger ut vindkraft. Därför har regeringen fokus på att skapa förutsättningar för att industrin och hushållen i Sverige ska kunna fortsätta minska sina utsläpp och gå över till det eldrivna.

Brottsbekämpning i hela landet

Anf. 14 MALIN BJÖRK (C):

Fru talman! Förra veckan var jag på en liten turné i Norrbotten och fick då förmånen att träffa både tullen och polisen. Jag blev uppmärksam på att i dag är antalet fordon som dagligen passerar gränsen mot Finland nästan lika stort som nere vid Öresundsbron. Det sker samtidigt som tullen uppe i norr har ungefär hälften så stor bemanning som i södra Sverige.

Polisen sa att det är bra att tullen finns där, för i nordöstra Norrbotten har polisen ganska låg bemanning. Samtidigt breder kriminella nätverk ut sig längs hela Norrlandskusten. Man hittar såväl Hells Angels som Bandidos och Foxtrot där.

Vi i Centerpartiet har länge efterfrågat en större närvaro av brottsbekämpande myndigheter i hela landet. Min fråga till justitieminister Gunnar Strömmer är: Vilket svar kan ges till både invånare i norr och dem som bekämpar brottsligheten där vad gäller planen för att stärka det arbetet även i glesbygdskommuner?

Anf. 15 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack till ledamoten för viktigt vittnesbörd från den norra landsändan! Låt mig lämna några raka besked. Rädningen är på väg! Nu sker ordentlig tillväxt inom polisen. Det är fullt på polishögskolorna. Det är kö in på polishögskolorna. Vi förbättrar villkoren för polisstudenterna. Vi förbättrar villkoren för aspiranterna. Vi säkerställer att tillväxten i polisen sker lokalt, inte regionalt eller nationellt. All nettotillväxt ska nu ske ute i kapillärena. Det inkluderar förstås också Norrbotten.

Jag är dessutom väldigt glad för att vi nu har fått ett samarbetsavtal på plats som avser Tornedalsregionen på både den finska och den svenska sidan. Det blir ett nära samspel mellan svensk polis och finsk polis, svensk brottsbekämpning och finsk brottsbekämpning, för att med gemensamma krafter skapa ett ännu starkare tryck mot den gränsöverskridande brottslighet som i alltför hög grad äger rum också på våra nordliga breddgrader.

Anf. 16 MALIN BJÖRK (C):

Fru talman! I mina samtal med både tullen och polisen lyfte man även särskilt fram att de har att bekämpa den kriminella ekonomin. Det ställer andra krav på verksamheten än när man bekämpar den mer traditionella brottsligheten med till exempel stöld och våldsbrott. Polisen påpekade att det krävs specialistkompetens och att polisen kanske inte heller har prioriterat det här över tid. Min fråga är vad justitieministern gör för att tillgodose det behovet även uppe i norr.

Anf. 17 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Vi betonar i vår styrning av polisen och brottsbekämpningen i stort vikten av att öka trycket, inklusive genom att öka specialistkunskapen, på alla de fronter som är relevanta för att knäcka den organiserade brottsligheten. Det handlar om våldet, rekryteringen av barn och den kriminella ekonomin. Dessutom säkerställer vi att polisen får både ekonomiska resurser och nya verktyg för att möta den kriminella ekonomin. Jag kan nämna möjligheterna att använda preventiva tvångsmedel även vid den typen av brottslighet och att beslagta tillgångar genom lagen om självständigt förverkande, som trädde i kraft i november förra året.

Regeringens klimatpolitik

Anf. 18 KATARINA LUHR (MP):

Fru talman! Från att tidigare ha varit ett föredöme i klimatsammanhang är Sverige just nu ett av de europeiska länder där klimatutsläppen ökar snabbast. Förra året ökade utsläppen från vägtrafiken med 18 procent och utsläppen från byggsektorn med 31 procent, bara som två exempel.

De senaste veckorna har både OECD och Klimatpolitiska rådet släppt kritiska granskningar av regeringens klimatpolitik. Där är det tydligt att varken klimatomålet 2030 eller 2045 kommer att nås med den förda politiken. Rapporterna listar samtidigt ett antal förslag på hur regeringens klimatpolitik skulle kunna förbättras. Jag vill därför fråga klimatminister Romina Pourmokhtari om regeringen kommer att ta till sig några av de här förslagen, ändra politisk riktning och göra det jobb som krävs för att utsläppsminskningarna vi behöver se i närtid ska komma på plats.

Anf. 19 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Tack till ledamoten Luhr för kloka frågor med konstruktiv ton! Det uppskattas alltid.

Hur ska vi arbeta för att förbättra Sveriges klimatarbete? Flera av de förslag som framkommer i rapporterna är väldigt intressanta. Några av dem arbetar faktiskt regeringen redan med att genomföra, andra är vi intresserade av att titta på. Det gäller förslag i såväl Klimatpolitiska rådets rapport som OECD-rapporten.

Sedan är det viktigt att ha med sig att procentsatserna för hur mycket utsläppen ökar kan se väldigt dramatiska ut när man är det land som har lägst utsläpp i hela EU per capita. Då blir ökningarna väldigt tydliga och stora. Men Sverige kommer att komma på banan igen detta år. Budgeten för 2025 finns ju inte med i OECD:s rapport, och det är därför de beräknar att vi missar mål.

Anf. 20 KATARINA LUHR (MP):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

I samband med att ministern tog emot OECD:s rapport sa hon till DN att hon vill tillämpa sin egen politik, en liberal klimatpolitik. Jag undrar därför om ministern anser att den nuvarande liberala klimatpolitiken med stora utsläppsökningar kommer att tjäna oss väl eller om hon ser några problem med den.

Anf. 21 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Det genuina svaret är att hade det inte funnits några problem hade vi inte behövt en klimatminister. Hade vi nått alla mål och varit klara hade vi inte behövt arbeta med de här frågorna.

Vi behöver fortsätta med att utveckla vår klimatpolitik. Men det mest grundläggande är att utan ren el når man inga klimatomål. Därför är den här regeringens klimatpolitik långt bättre än den tidigare regeringens.

Kontaktförbud och mäns våld mot kvinnor

Anf. 22 LUDVIG CEIMERTZ (M):

Fru talman! Mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsmisslyckande. Brå har rapporterat att det dödliga våldet minskade under 2024, men denna positiva trend omfattar inte partnervåld mot kvinnor. I genomsnitt mördas 15 kvinnor varje år av män de har eller har haft en nära relation med.

För att stärka skyddet för våldsutsatta kvinnor har regeringen lagt en proposition på riksdagens bord om utökat kontaktförbud. Min fråga är vilken effekt justitieministern och regeringen förväntar sig att de föreslagna lagändringarna får. Jag undrar även vilka ytterligare åtgärder justitieministern kommer att vidta för att stärka skyddet för de kvinnor som utsätts för våld av någon som de har eller har haft en nära relation med.

Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack till Ludvig Ceimertz för den här väldigt viktiga frågan!

Jag instämmer helt och hållet i att mäns våld mot kvinnor, särskilt det dödliga våldet, är ett av vårt samhälles allra allvarligaste pågående misslyckanden. Reformen och kontaktförbuden ska ses i det ljuset. Nu ligger förslagen på riksdagens bord och ska enligt plan träda i kraft i sommar.

Vi vill att kontaktförbud ska kunna användas i fler fall än i dag och omfatta större geografiska områden – ibland en hel kommun. Det ska införas en presumtion för kontaktförbud efter allvarliga brott i nära relationer. Ingripande åtgärder som elektronisk övervakning som i dag får sättas in som en sistahandsåtgärd ska kunna sättas in direkt.

Kort sagt ska fler förövare tvingas flytta på sig, anpassa sig och hållas på långt avstånd så att offren för hoten och våldet kan få leva sina liv i fred. Detta sammanfattar min förväntan på den här reformen. Vi gör mycket annat i samma anda i fråga om straffen, sekretesshindren, tillgången till ombud i den här typen av mål och mycket därtill.

Anf. 24 LUDVIG CEIMERTZ (M):

Fru talman! Jag tackar justitieminister Gunnar Strömmer för svaret.

Det är viktigt att arbetet med kontaktförbuden är brett, sker på flera fronter och hänger ihop i hela rättskedjan. Men det är också viktigt att kontaktförbuden inte bara används i själva domen och blir en falsk trygghet och en produkt som inte ger den effekt det ska. Jag har nämligen sett att det inte fått tillräckliga konsekvenser om man bryter mot ett kontaktförbud.

Ser ministern ett behov av tydligare konsekvenser för dem som bryter mot kontaktförbud så att skyddet ökar?

Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Det är helt riktigt att kontaktförbuden har använts i få fall. Man har haft ett alltför begränsat underlag för att kunna bestämma om man ska använda dem. Dessutom har konsekvenserna för den som bryter mot dem varit för vecka. Det ändrar vi på nu – inklusive följderna för den som bryter mot kontaktförbudet.

Det här gör vi samtidigt som vi skärper straffen för vålds- och sexualbrott. Vi river sekretesshinder, framför allt för att man ska kunna förebygga och förhindra sådan brottslighet redan i första läget. Och allt sker i

syfte att stärka skyddet för utsatta kvinnor och barn och öka deras trygghet, frihet och livskvalitet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Adam Reuterskiöld (M).

Folkhögskolornas framtida roll

Anf. 26 LILI ANDRÉ (KD):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Mats Persson. Vi vet att utbildning är en avgörande faktor för att människor ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och bli självförsörjande. Folkhögskolorna spelar en avgörande roll i det livslånga lärandet genom sin flexibilitet och förmåga att snabbt anpassa sig till såväl individuella som nya utbildningsvägar. De erbjuder en väg in i samhällsgemenskapen och ett vägval till yrkesutbildningar, högre studier och arbetslivet. Samtidigt skapar det en viktig social gemenskap, särskilt för dem som står långt från utbildning och arbetsmarknad.

Vi kristdemokrater har under det senaste året jobbat med lösningar för att bygga Sverige starkt. I det samhällsbygget ser vi att regeringen avsätter ökade medel till kompetensförsörjning i sin budget till utbildningar som är anpassade efter arbetsmarknadens behov. Yrkesutbildningen och yrkeshögskolan har fått utökade anslag, men folkhögskolorna har i stället fått minskade medel.

Hur ser ministern på folkhögskolornas framtida roll i utbildningssystemet?

Anf. 27 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Jag tackar ledamoten Lili André för hennes utmärkta och väldigt viktiga fråga.

Att man som människa har möjlighet att utbilda sig och att man kan utbilda sig under hela livet är något väldigt fint i det svenska samhället och något som vi ska bevara och ta till vara. Vi har en unik utbildningsmodell. Man har inte bara en enda chans, utan man har två, tre, fyra, fem chanser att utbilda sig under livets gång. Folkhögskolan spelar en väldigt viktig roll i detta, inte minst genom att ge människor en andra chans när de kanske inte riktigt har hittat hem i det vanliga utbildningssystemet. De kan hitta ett sätt att lära sig ett yrke via en folkhögskola. De är väldigt viktiga.

Det är också därför regeringen, som ju Kristdemokraterna ingår i, har satsat mer pengar på folkhögskolorna de senaste åren. Det är en del av den satsning vi gör för att se till att fler människor kan gå en yrkesutbildning där man får ett jobb.

Anf. 28 LILI ANDRÉ (KD):

Fru talman! Inför de stora utmaningarna att integrera utrikesfödda och andra grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden är folkhögskolorna en utbildningsform som är anpassad till den här målgruppen. Jag vet att målgruppen är angelägen även för

statsrådet. Folkhögskolorna är en plats för stärkt integration och för att få fler personer i arbete.

Har statsrådet planer på att verka för att regeringen avsätter ännu mer medel till folkhögskolorna för detta viktiga område?

Anf. 29 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Regeringen har väldigt höga ambitioner för utbildning. Vi satsar mycket på yrkesutbildningar där man lär sig ett yrke på en arbetsplats så att man sedan kan få ett arbete, få arbetskamrater och komma in i den samhällsgemenskap det innebär att kunna försörja sig själv och sitta kring ett kaffebord. Det handlar om yrkesutbildningar och om folkhögskolor. Vi lägger nu om hela politiken så att fler människor ska lära sig ett yrke och på det sättet känna ökad egenmakt.

Klimatmålen och regeringens politik

Anf. 30 JOAKIM JÄRREBRING (S):

Fru talman! Klimatpolitiska rådets senaste rapport är glasklar. Sverige är inte på väg att nå de egna klimatmålen. Ansvar för den uteblivna styrkan i klimatpolitiken vilar nu tungt på regeringen. Samtidigt brukar klimat- och miljöministern framhålla att åtgärder måste ha ett brett folkligt stöd och att en omläggning av politiken därför var nödvändig. Men i ljuset av att en majoritet av befolkningen efterfrågar kraftfulla klimatsatser som klarar målen undrar jag: Varför fortsätter regeringen att skylla de ökade utsläppen på behovet av en ny inriktning och inväntar en sent tillsatt styrmedelsutredning när både rapporten och forskningen manar till omedelbara åtgärder? Hur avser statsrådet konkret att säkra att de klimatpolitiska målen nås i tid?

Anf. 31 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Flera ledamöter har vid det här laget refererat till de två rapporterna från Klimatpolitiska rådet och OECD:s rapporter. Om man inte bara läser tidningarnas rubriker om dessa rapporter utan faktiskt läser innehållet i rapporterna märker man att Klimatpolitiska rådet menar exempelvis att regeringen bedöms nå ett av klimatmålen – ESR-målet – till 2030. Det är ett av de allra tuffaste målen.

Klimatpolitiska rådet menar dock att vi bör ha en större marginal till målet. Vi bör alltså överträffa målet med en större marginal än vad vi gör nu. De refererar även till siffror som visar att vi överträffar ESR-målet till 2030, som det ser ut nu i våra kalkyler.

I OECD:s rapport har man inte tagit budgetpropositionen för 2025 i beaktande. Läser man statsbudgeten för 2025 och den klimatredovisning som finns i den ser man att regeringen faktiskt har tagit flera av OECD:s förslag i beaktande och att vi till 2030 beräknas nå ett av de tuffaste klimatmålen i EU, nämligen ESR-målet, som rör transportsektorn. (Applåder)

Stärkande av det civila försvaret

Anf. 32 YASMINE ERIKSSON (SD):

Fru talman! Jag riktar min fråga till ministern för civilt försvar.

Socialdemokraterna talar ofta om den stora omställning som gjordes 2015, då man gick från insatsförsvar till totalförsvar. Trots uttalade ambitioner skedde dock väldigt lite mellan 2015 och 2022 när den förra regeringen styrde, vilket också bekräftas i en rapport från Riksrevisionen. Decennier av besparingar har inneburit att arbetet övertogs från en mycket låg nivå. Under den här mandatperioden har regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna arbetat aktivt för att stärka det civila försvaret, men ändå finns mycket kvar att göra.

Något som nyligen har lyfts fram är att det föreligger en begränsad omsättning av erfarenheterna från Ukraina i praktisk handling i de verksamheter som arbetar med civilt försvar. Vi behöver bli bättre på att få ut best practices som kan omsättas till svenska förhållanden.

MSB publicerade nyligen rapporten *Det civila försvaret – På frammarsch!* Kommer statsrådet att ta några nya initiativ med anledning av de uppgifter som framkommer i rapporten?

Anf. 33 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Jag tackar Yasmine Eriksson för en mycket angelägen fråga.

Precis som frågeställaren pekar på hände tyvärr mycket lite efter beslutet i riksdagen 2015 om att totalförsvaret skulle återuppstå. Det beror helt enkelt på att det inte tillfördes ytterligare medel till återuppbyggandet av det civila försvaret, som då var helt nedlagt. Sedan den här regeringen trädde till har vi beslutat om ett femfaldigande av medlen till det civila försvaret. Nu handlar det om att så snabbt som möjligt omsätta detta i förmågeskapande arbete.

Det är därför glädjande att dubbelt så många förmågehöjande åtgärder har vidtagits i det civila försvaret som helhet under 2024 jämfört med 2023. Vi är på rätt väg. Med det sagt håller jag med frågeställaren om att det är viktigt att i varje del i alla beredskapssektorer implementera slutsatser och erfarenheter från Ukraina. Det är bland annat det vi gör genom vårt snabbspår med civilplikten.

Förbud mot omvändelseförsök

Anf. 34 ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V):

Fru talman! I en rapport från MUCF framgår att runt 18 procent av Sveriges unga hbtqi-personer har upplevt att någon försökt påverka deras sexuella läggning eller könsidentitet, varav 5 procent har utsatts för allvarliga försök till omvändelse, som exempelvis uppfodringsresor eller exorcism. Trots att FN likställer omvändelseförsök med tortyr och uppmanar till ett

globalt förbud har inte den svenska regeringen agerat i frågan. Det är en moralisk katastrof.

Min fråga till justitieminister Gunnar Strömmer är därför: När ska regeringen ta frågan på allvar och förbjuda omvändelseförsök? Detta hör inte hemma i ett modernt samhälle.

Anf. 35 Justitieminister GUNNAR

STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, ledamoten, för denna utomordentligt viktiga fråga! Vi tar den på väldigt stort allvar. Jag önskar att den typ av övergrepp som frågeställaren tar upp redan hade varit kriminaliserade i vår lagstiftning på ett eller annat sätt och kan bara konstatera att så inte har varit fallet.

Vi bereder frågan med den seriösa avsikten att återkomma till riksdagen med en reglering som slår ned på den typ av övergrepp som vi talar om här och nu. Jag kan inte säga något datum för detta, men det är inte ett uttryck för att arbetet inte pågår utan för att man, som det heter, inte ska sälja skinnen förrän björnen är skjuten. Jag återkommer med tidsplanen, men vi arbetar målmedvetet för att åstadkomma just detta.

Kritiken mot regeringens klimatpolitik

Anf. 36 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Fru talman! Även jag har en fråga till miljöministern mot bakgrund av de två rapporter som kommit med svidande kritik mot regeringens klimatpolitik. Både OECD:s rapport och Klimatpolitiska rådets rapport har nämnts här. Det är ingen tvekan om att båda dessa riktar kraftig kritik mot det arbete som pågår i dag. I OECD konstaterar man att Sverige har tappat den ledarroll som vi tidigare hade inom det här området. Klimatpolitiska rådet konstaterar att vi sammantaget inte kommer att nå vare sig målen till 2030, EU-målen eller målen till 2045.

Jag har full förståelse för att klimat- och miljöministern inte ville delta när rapporten släpptes med tanke på hur arbetet går. Min fråga är vilken del av all denna kritik som ministern ser mest allvarligt på och vilka förändringar regeringen planerar att genomföra.

Anf. 37 Statsrådet ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Läser man OECD:s rapport ser man att det i deras tioåriga granskning av Sveriges utsläpp framkommer att Sverige väldigt framgångsrikt minskat utsläppen av luftföroreningar och förbättrat vår luftkvalitet, att våra klimatutsläpp är bland de lägsta i OECD-länderna och att vi har lägst utsläpp per capita i EU.

Det noteras också att vi har gjort stora framsteg inom flera viktiga policyområden. Exempelvis var fokuset för OECD:s rapport negativa utsläpp. De hade särskilt tittat på bio-CCS-politiken, som den här regeringen har accelererat. Nyligen gick vi i land i en auktion för negativa utsläpp som vanns av Stockholm

Exergi. Det noteras att vi är extremt progressiva i klimatfrågor och ligger väldigt långt fram.

Jag deltog själv i en många timmar lång diskussion om rapporten med OECD och även Klimatpolitiska rådet. Det finns flera förslag som vi ämnar ta vidare, exempelvis gällande jordbrukssektorn, där utsläppen stått stilla under många mandatperioder.

Undervisningstiden inom högre utbildning

Anf. 38 CAMILLA HANSÉN (MP):

Fru talman! Jag ville ställa en enkel ja/nej-fråga till utbildningsminister Johan Pehrson, men den går utmärkt att anpassa och ställa till arbetsmarknadsministern.

Spelar elevers och studenter tid tillsammans med skickliga lärare och forskare någon roll för undervisningens kvalitet och därmed kunskapsutvecklingen? Kunskaps- och ingenjörsländet Sverige är inte längre sämst i Europa när det gäller undervisningstid inom högre utbildning; vi är bara näst sämst. Tyvärr beror detta på att vi har blivit sämre men ett annat europeiskt land blivit sämre i snabbare takt. Det här är ganska tragiskt för den som tror att kompetens, utbildning och bildning är viktigt för ett lands utveckling.

Jag undrar alltså hur arbetsmarknadsministern ser på undervisningstid i relation till kunskapsutveckling, som är avgörande för Sveriges kompetensförsörjning. Spelar studenternas tid med lärare och forskare roll för Sveriges kunskapsförsörjning?

Anf. 39 Arbetsmarknads- och

integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Tack, Camilla Hansén, för din fråga! Det är naturligtvis jätteviktigt att man som student har tid för att vara i labblokalen eller tid med sin lärare. Det har i Sverige varit näst intill katastrofalt; undersökningar visar att en civilingenjör i Sverige knappt har någon tid i laboratoriet eller för att göra kemiska experiment.

Det är precis därför som regeringen nu ändrar på detta. Efter att Miljöpartiet under många år satt i regering och förstörde det här ser nu den här regeringen till att vi skjuter till mer pengar så att civilingenjörerna får mer tid i laboratoriet och mer tid med lärarna. (Applåder)

Effektivisering för ökad uppkläring av brott

Anf. 40 LARS JILMSTAD (M):

Fru talman! Antalet polisanställda har ökat kraftigt under senare år, och det är förstås glädjande. Det är också bra att allt fler av de riktigt grova brotten klaras upp. Förhoppningsvis är detta inte en tillfällighet utan ett efterlängtat trendbrott. Nuvarande regering med Gunnar Strömmer som justitieminister har gett polisen ett antal nya och viktiga verktyg som kan förstärka denna utveckling.

Tyvärr ser vi inte samma gynnsamma trend när det gäller brott som ses som mindre allvarliga men som ändå påverkar tryggheten för många medborgare.

I växande organisationer finns alltid en risk för ökande byråkrati och tillväxt av diverse stödfunktioner. Därför vill jag nu fråga justitieministern i vilken utsträckning departement och polisledning arbetar med att effektivisera organisation och arbetsmetoder och öka uppkläringen.

Anf. 41 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Lars Jilmstad, för denna väldigt viktiga fråga!

Fler poliser i yttre tjänst, ökad lokal förmåga och ökad lokal utredningsförmåga, också när det gäller de medborgarnära brotten, är i högsta grad en prioriterad fråga för regeringen. Det är också därför som rikspolischefen har fått ett väldigt tydligt förändringsuppdrag, där en central del handlar om att säkerställa en lokalt närvarande och synlig polis men också om att prioritera den lokala utredningsverksamheten, som i regel tar sikte på det som brukar kallas för mängdbrott eller medborgarnära brottslighet – alltså inte den organiserade brottsligheten.

I linje med detta förändringsuppdrag har polisen också beslutat att all tillväxt inom polisen framöver ska ske just lokalt. Det pågår ett särskilt arbete med att utveckla utredningsverksamheten så att vi ska få se en utveckling som motsvarar den rätt enastående resa som har gjorts när det till exempel gäller dödsskjutningarna, där man har gått från en brottsupplärning på 15–20 procent till nu långt över 70 procent, också när det gäller den brottslighet som drabbar medborgarna i vardagen.

EU:s vattendirektiv och utrivningen av dammar

Anf. 42 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Fru talman! Implementeringen av EU:s vattendirektiv har i Sverige inneburit att både stora och små dammar, en del av dem från 1500-talet, har rivits bort. I Fredriksberg i Ludvika finns det flera historiska och kulturella miljöer med olika typer av dammar som är värdefulla ur många synvinklar. Att lättvindigt riva och rasera sådana miljöer utan att ta hänsyn till olika intressen är att kraftigt rasera kulturella och historiska intressen. Vi ser nu flera exempel på hur unika kulturmiljöer hotas runt om i Sverige.

Min fråga till miljöministern är: Kommer regeringen att se till att det tas större hänsyn så att man kan säkerställa värdet av dessa historiska och kulturella miljöer och också säkerställa att de finns kvar i framtiden?

Anf. 43 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Tack till ledamoten Oscarsson för en viktig fråga!

Det man måste ha med sig är att EU:s vattendirektiv har gällt sedan millennieskiftet. Syftet med vattendirektivet är att skydda vattenmiljön, alltså se till att vi har friska sjöar och vattendrag. Syftet med direktivet är alltså inte att vi ska riva ut en massa dammar eller göra extensiva omläggningar av hur vår naturmiljö ser ut i Sverige.

Sveriges implementering av direktivet har gått långsamt, och vi har varit nära att drabbas av mycket höga böter. Därför arbetar olika instanser runt om i hela landet med att aktivt försöka öka vår implementering av direktivet.

Vi kommer att göra många olika saker för att se till att verksamhetsutövare inte fokuserar på att riva ut sina dammar. I stället ska vi försöka hitta andra konstruktiva vägar framåt.

Statsrådet Pourmokhtari och hearingen med Klimatpolitiska rådet

Anf. 44 JYTTE GUTELAND (S):

Fru talman! Min fråga vänder sig till klimatministern.

På mindre än en mandatperiod har Sverige gått från att vara ett internationellt föredöme till att bli ett sorgebarn i klimatpolitiken. Rapporterna smattrar tätt och visar att regeringen bedriver en klimatpolitik som både ökar utsläppen och försämrar svensk tillväxt och konkurrenskraft. Nu senast är det OECD-rapporten och Klimatpolitiska rådets årliga rapport som visar negativa konsekvenser av regeringens politik.

Vid Klimatpolitiska rådets årliga rapportsläpp deltog inte klimatministern. Det var första gången som en klimatminister tackade nej till att delta vid den sammankomsten. Enligt klimat- och miljöministrarnas stab var anledningen att man ville harmonisera arbetet och tillämpa samma princip som när finansministern tar emot Finanspolitiska rådets rapport. Men det finns en viktig skillnad här. Finansministern deltar nämligen årligen i en hearing med representanter från Finanspolitiska rådet. Avser miljöministern att göra detsamma med klimatpolitiken?

Anf. 45 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Ja, jag satt i ett ganska långt möte med Klimatpolitiska rådet och diskuterade innehållet i rapporten. Vi pratade om de olika förslagen de lade fram. Jag ställde frågor om varför man bara föreslår ett paket för skogen och inte påpekar vilka typer av åtgärder som skulle kunna användas. Jag fick till svar att det är många frågor som är svåra att komma överens om i rådet, exempelvis när det gäller gödsling. Det är en fråga som också splittrar församlingen här i kammaren.

Klimatpolitiken är nämligen komplex. Klimatpolitiken är naturvetenskaplig.

Även om ledamoten gång på gång upprepar att Sverige har gått från att vara ett föredöme till att plötsligt vara i ett katastrofalt läge blir det inte sant för det. Sverige har lägst utsläpp per capita i hela EU. Vi i

Sverige är bra på att minska våra utsläpp. 2024 ökade utsläppen, men alla andra år med den här regeringen vid rodret beräknas Sveriges utsläpp minska, och de har minskat. Trots att man trodde att de skulle öka 2023 gjorde de inte det, utan de minskade.

Det är viktigt att ha en nypa verklighetsförankring när man diskuterar dessa frågor, och möjligen är det också bra att sänka tonläget.
(Applåder)

Bolagskapningar och målvaktsbrott

Anf. 46 RASHID FARIVAR (SD):

Fru talman! Bolagskapningar och brott där målvakter används på olika sätt har ökat kraftigt. Nu skärps lagstiftningen på flera områden, men det är osäkert om åtgärderna kommer att ge den önskade effekten.

Sverigedemokraterna har länge drivit på för högre ambitioner i kampen mot bolagskapningar och målvaktsbrott men har ofta fått nöja sig med regeringens lägre ambitionsnivå. Till exempel har vi velat begränsa samordningsnummer betydligt hårdare för att förhindra deras användning i kriminella syften, såsom företags- eller bilmålvakter.

Mina frågor till justitieminister Gunnar Strömmer är: Hur säkerställer regeringen att de nya lagändringarna får reell effekt och inte blir symbolpolitik? Och ser regeringen behov av ytterligare reformer under mandatperioden för att bättre skydda småföretagare från ekonomisk brottslighet?

Anf. 47 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack till Rashid Farivar för att han tar upp dessa väldigt viktiga frågor!

Vi har varit inne på betydelsen av att kunna slå på flera fronter samtidigt om vi ska komma åt den organiserade brottsligheten. Vi har förstås nämnt rekryteringen av bamen och vikten av att kunna slå mot våldet, men det är också viktigt att strypa den kriminella ekonomin.

Det är en realitet att helt legala företagsstrukturer används som ett verktyg för kriminella att uppnå olika syften och mål när det gäller brottslighet. En del av det handlar just om målvakter och den typen av problem. Det är också därför vi skärper de straffen på ett tydligt sätt.

Men vi behöver många fler saker. Frågeställaren tar upp identitetsfrågorna, alltså vikten av att kunna säkerställa korrekta identiteter och att man inte kan använda samordningsnummer eller personnummer på vilket sätt som helst.

Det finns ett stort fortsatt reformbehov. Jag ser fram emot att ta del av konkreta förslag från ledamoten och andra om hur vi ska komma vidare med den redan höga ambitionsnivå som gäller på det här området.

Hatbrott mot samer

Anf. 48 GUDRUN NORDBORG (V):

Fru talman! Jag vänder mig till justitieministern. Jag vill problematisera hatbrotten mot samer. Det liknar brotten mot andra minoriteter, men det finns också skillnader.

Brotten mot samerna sker ofta med lokal förankring, och de riktas inte sällan mot renarna. Brotten kan ses som effekter av en urfolkspolitik som länge kränkt samernas grundläggande rättigheter. Flera brott har begåtts i Norrbotten, vilket kan vara välkänt. De har nyligen upprepats i Västerbotten och i Umeå, som är min hemstad, i samband med ett rally-VM. Det slutade negativt med bland annat flera dödade renar.

Jag menar att det saknas ett rättsligt skydd för renarna som motsvarar renens kulturella värde. När en ren plågas eller dödas är rubriceringen enbart stöld, skadegörelse eller djurplågeri. Jag vill fråga justitieministern vilka åtgärder som ministern vill vidta för att på ett bättre sätt kunna bekämpa hatbrott och rasism mot samer.

Anf. 49 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Gudrun Nordborg, för att du tar upp dessa väldigt viktiga frågor! De här frågorna är ju inte på något sätt obekanta för regeringen. De har tagits upp i många olika sammanhang. Jag har också besvarat många frågor om denna problematik här i kammaren och på andra håll.

Låt mig först och främst slå fast att regeringen tar alla hatbrott på allvar. Hatbrott är en brottsrubricering där man så att säga tar sikte på vilka motiv som ligger bakom ett våldsbrott. Det betyder i det här fallet att det är brott som riktar sig mot samer och deras egendom, deras renar, och motivet är just hat mot samer som folkgrupp. Det är ett hatbrott som lagstiftningen ser mycket strängt på, och det ska också leda till stränga påföljder för den som gör sig skyldig till ett sådant brott.

Jag vill lyfta fram att Brottsförebyggande rådet har i uppdrag att bland annat se på den här problematiken och också föreslå vilka eventuella nya åtgärder som kan vara motiverade för att våra insatser ska återspegla allvaret i brottsligheten.

Polisens närvaro i Dalarna

Anf. 50 ULRIKA LILJEBERG (C):

Fru talman! Leksand må vara den befolkningsmässigt minsta kommunen med ett hockeyslag i högsta serien, men sett bland alla landets kommuner är Leksand en mediankommun. Det är en växande kommun med en stor besöksnäring.

Trots detta väljer Polismyndigheten att stänga den lokala polisreceptionen, där boende och besökare har kunnat göra polisanmälningar, ge tips, hantera hittegods och hämta ut pass. Detta tas nu bort i Leksand, i Rättvik och i Vansbro. Det är ett beslut som fattas av

Polismyndigheten och inte av regeringen. Men min fråga är om justitieministern anser att polisens beslut att stänga polisreceptionerna i Leksand och övriga Dalarna ligger i linje med regeringens ambition och löfte om en ökad lokal polisiär närvaro i hela landet.

Anf. 51 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Jag noterade den något giftiga starten, som var hockeyrelaterad, men jag väljer att bortse från det och helt enkelt gå vidare till själva sakfrågan.

För regeringen är det utomordentligt viktigt att den tillväxt som nu sker i polisen sker lokalt och längst ut i kapilläerna, så nära medborgarna som det bara går. Det är också grundackordet i det tillväxtuppdrag som vi har gett till rikspolischefen. Det finns ingen tvekan om intentionerna i regeringens politik i den delen.

Hur polisen väljer att organisera sig i enskilda kommuner är mycket riktigt en fråga som respektive polisregion fattar beslut om. Men frågorna är förstås berättigade. Medborgarna i Leksand och andra kommuner i Dalarna har berättigade förväntningar om en lokalt synlig polis. Exakt hur man har valt att organisera sig i det här fallet är en fråga som måste riktas till polisen i regionen där hemma.

Elevers välmående i skolan

Anf. 52 JACOB RISBERG (MP):

Fru talman! Min fråga var tänkt till utbildningsminister Pehrson men får helt enkelt ställas till det andra statsrådet Persson. Jag har fått hjälp med dagens fråga av min praoelev, Lilly Kjellberg, som sitter på läktaren i dag.

Skolelever är i dag utsatta för en enorm press och stress. Stressen inför bland annat nationella prov förvärrar elevers mentala hälsa. Betygshets slår väldigt olika mot olika individer beroende på mognadsgrad, hur lätt man lär sig samt andra faktorer, som social utsatthet, mobbning med mera. Samtidigt ser vi en skola med allt färre vuxna – kuratorer, skolpsykologer och även rastvärdar – som kan fånga upp elever och stötta dem.

Liberalerna är det parti som kanske varit mest högljutt vad gäller fler prov, mätning av elevers kunskapsnivåer och sänkning av betygsåldern.

Min fråga är: Hur arbetar regeringen för att öka elevers psykiska välmående och minska stressen i skolan?

Anf. 53 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Tack, Jacob Risberg och Jacob Risbergs praktikant, för en utmärkt och mycket relevant och viktig fråga!

Det är definitivt så att många elever i svensk skola upplever att det är stressigt och att det är otydligt när det gäller vilka betyg man får och vilka kriterier det är. Regeringens uppfattning är att en av huvudorsakerna till detta är att vi under för lång tid har haft olika typer av kurser och kursbetyg. Det är därför som det nu

kommer att införas ämnesbetyg, det vill säga att man får ett betyg i ett ämne i stället för att man läser olika typer av kurser i matte eller svenska, exempelvis. Detta kommer att innebära att stressen avsevärt minskar.

Dessutom ser vi till att läroplanerna blir tydligare så att man känner mindre stress och så att det blir en ökad tydlighet i fråga om vad det är man ska lära sig. Skolan ska vara en trygg plats, där man lär sig saker och där man inte ska behöva känna sig stressad.

Nordiskt samarbete om civilt försvar och krisberedskap

Anf. 54 OSKAR SVÄRD (M):

Fru talman! I veckan samlades Nordiska rådet i Helsingfors. I Nordiska rådet samarbetar de nordiska ländernas parlament och regeringar. Temat för dagarna var: Starkare sammanhållning – en ny tid för nordisk säkerhet och beredskap.

Finlands president, Alexander Stubb, och Carl-Oskar Bohlin, minister för civilt försvar, var inbjudna gästtalare till sessionens temadebatt, som fokuserade på hur de nordiska länderna kan stärka sitt försvar, sin civila beredskap och sin motståndskraft gentemot hot och desinformation.

Min fråga till ministern för civilt försvar är: Har ministern några särskilda intryck från resan, och hur ser ministern på nordiskt samarbete rörande civilt försvar och krisberedskap?

Anf. 55 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Tack, Oskar Svärd, för frågan!

Jag bedömer att det finns en stor samsyn i Norden kring betydelsen av att stärka det nordiska samarbetet. Hur det än är med osäkerheten i världen just nu ligger Norden där det ligger. Vi delar geografi, och vi behöver lösa problemen tillsammans. Tillsammans med våra övriga vänligt sinnade länder runt Östersjön utgör vi också en geopolitisk kraft att räkna med.

Sveriges ambition på det här området har varit att delvis omforma det samarbete som redan finns för fredstida krisberedskap till att också handla om civilt försvar och försörjningsberedskap. Som jag bedömer saken finns det ett motsvarande intresse i de andra nordiska länderna. Det manifesterades bland annat i det bilaterala avtal som vi slöt med Finland vid det finsk-svenska regeringssammanträdet. Det finns ett stort intresse också från de andra nordiska länderna. Vi kommer att fortsätta på inslagen bana.

(Applåder)

Hedersvåld mot barn och rätten till vårdnad

Anf. 56 LEIF NYSMED (S):

Fru talman! I går skulle Fadime Sahindal fyllt 50, men det fick hon inte. Hennes pappa mördade henne för att hon ville leva sitt liv i frihet. Mordet blev en väckarklocka för Sveriges arbete mot hedersvåld.

Mycket finns kvar att göra, särskilt inom civilrätten. Vi socialdemokrater menar att föräldrar som utsätter barn för hedersrelaterat våld inte ska ha del i vårdnaden. Varför säger Moderaterna nej till det? Vi blev besvikna när Moderaterna röstade emot det förra veckan.

Förra året enades vi om tryggare hem för barn. Det var en viktig förändring, som vår regering startade och som den här regeringen tog vidare. Vår enighet är en styrka. Nu måste nästa steg tas. Ingen flicka ska behöva ha en vårdnadshavare som utsätter henne för hedersförtryck.

Min fråga till justitieministern är: Är ni beredda att ompröva regeringspartiernas nej till detta?

Anf. 57 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Leif Nysmed, för att den här viktiga frågan återigen lyfts här i kammaren!

Bakgrunden är att det i Regeringskansliet pågår ett väldigt omfattande arbete mot just hedersförtryck och hedersvåld av olika slag. Det omfattar också frågor som lyfts här i dag.

Vi väjer inte för några frågor. Just nu pågår ett intensivt arbete som tar sikte på att förbjuda oskuldskontroller, oskuldsintyg, kusingifte och en lång rad olika uttryck för våld och övergrepp som har heder som motiv.

Den utgångspunkt som lyfts i frågan, att barn inte ska behöva ha föräldrar som utövar den typen av övertramp och ett sådant förtryck, delar jag med Leif Nysmed. Vi ska också säkerställa att det blir på det sättet framöver.

Välfärdsbrottslighet

Anf. 58 JESSICA STEGRUD (SD):

Fru talman! Min fråga går till justitieministern.

Numera nås vi konstant av både rapporter och nyheter som gör gällande att välfärdsbrottsligheten i Sverige tilltar. Det är svårt att med ord beskriva hur otroligt skadligt det är för det svenska samhället. Senast har vårdcentraler och vaccinationskliniker varit på tapeten. Det här är medel som är avsedda för den gemensamma välfärden och som i stället finansierar kriminalitet och underblåser organiserad brottslighet.

Ja, det här ska vara ett prioriterat område för Tidöpartierna. Därför har jag en ganska naturlig följdfråga halvvägs in i mandatperioden: Hur anser ministern att arbetet med den här problematiken fortskrider? Vilka resultat kommer kanske att läggas fram, och vad kan vi förvänta oss framöver?

Anf. 59 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Jessica Stegrud, för att den här frågan lyfts i dag!

Man kan säga att det är en realitet att ekonomisk brottslighet och bedrägerier av olika slag har gått om

narkotika som huvudsaklig intäktskälla för de kriminella nätverken.

Lite förenklat kan vi väl säga att vi angriper problematiken på två fronter. Det gäller dels den typ av bedrägerier som riktar sig mot enskilda, inte minst äldre, dels den typ av systematiska bedrägerier som riktar sig mot välfärden i olika former. När det gäller de äldre kan vi glädjande nog konstatera att brottsvinsterna från telefonbedrägerierna gick ned med 40 procent förra året. Det är ett resultat av att polisen och bankerna på ett lämpligt sätt, påtryckta av politiken, flyttat fram positionerna rejält. Motsvarande steg tar vi nu när det gäller välfärdsbedrägerierna. Det handlar om tillsyn, tillståndsgivning, regelverk och tvångsmedel, men vi har en lång bit kvar innan vi kan säga att vi är framme.

Kameraövervakning och sekretess

Anf. 60 MATS SANDER (M):

Fru talman! Min fråga går till justitieminister Gunnar Strömmer.

I många kommuner arbetar man hårt för minskad brottslighet och ökad trygghet – det gör man också hemma hos mig i Helsingborg. Jag vet att man särskilt uppskattar de nya möjligheterna till kameraövervakning.

Arbetet mot den organiserade brottsligheten görs av polisen, Tullverket och en rad andra myndigheter. Men här stöter man ibland på hinder. Det kan vara sekretessregler som gör det svårt för myndigheter att utbyta information med varandra, eller det kan vara så att myndigheter inte har tillräckligt tydliga regler för att kunna delta i det lokala samarbetet.

Jag undrar hur ministern ser på behovet av att förtydliga de här reglerna och göra det lättare att dela information. Ministern kan kanske reflektera över hur läget inom det här området ser ut i dag och kanske säga något om framtiden.

Anf. 61 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Mats Sander, för frågan!

Den 1 april – det var väl i tisdags – trädde flera viktiga lagändringar i kraft. En sådan gäller just kamerorna, som Mats Sander lyfte fram. En annan väldigt viktig reform gäller sekretessen.

Jag besökte Brås 50-årsjubileum härförleden. Då var en av frågorna på middagsquizet: Vad handlade Brås första tidningsnummer om för 50 år sedan? Då var temat: Riv sekretesshindren. Nu, 50 år senare, kan vi berätta att det sker.

Nu river vi hindren och gör det möjligt för kommuner, regioner och olika statliga myndigheter att för brottsbekämpning dela med sig av information som är integritetskänslig. Detta inkluderar både polisen, tullen och en rad andra myndigheter.

Man kan säga att vi nu arbetar med ett sista steg i det här reformpaketet, nämligen en generell sekretessbrytande regel som ska göra det möjligt för

informationen att gå åt andra hållet. Allt detta görs i syfte att få full slagkraft i de viktiga lokala samarbeten som Mats Sander lyfter upp i sin fråga.

Ny sexköpslagstiftning

Anf. 62 ANNA WALLENTHEIM (S):

Fru talman! Vi socialdemokrater var de som en gång drev igenom sexköpslagen. Det var en banbrytande lagstiftning som slog fast att det är den som köper sex och inte den som säljer sex som begår ett brott.

Samhället förändras dock, och det gör även formerna för sexköp. I dag sker alltmer av handeln med sexuella tjänster på nätet, till exempel via plattformar som Onlyfans.

Med anledning av detta tog den tidigare S-ledda regeringen initiativet till en utredning för att modernisera lagstiftningen och komma åt även sexköp som sker på distans. Den 27 mars i år överlämnade regeringen en proposition till riksdagen som heter *Skärpt syn på sexuella kränkningar, bedrägerier mot äldre och brott med kön som hatbrottsmotiv*. Den bygger bland annat på denna utredning.

Mot bakgrund av detta skulle jag vilja fråga justitieministern: Är det regeringens och statsrådets avsikt att plattformar såsom Onlyfans och liknande ska kunna stängas ned inom ramen för den nya lagstiftningen?

Anf. 63 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Fru talman! Tack, Anna Wallentheim, för frågan!

Det är helt riktigt att denna proposition landade på riksdagens bord bara häromdagen. Man kan säga att den helt och hållet baseras på den utredning frågeställaren nämner.

Vad gäller just frågan om distansköp av sexuella tjänster kriminaliseras det genom de här förslagen. De tar sikte på själva köpet av en konkret tjänst, oavsett på vilken plattform det sker, snarare än att ta sikte på att preventivt lägga ned vissa plattformar. Allting handlar om vad det är för slags tjänst som erbjuds och om den inbegriper ett individuellt köp av en sexuell tjänst.

Jag delar som sagt helt ambitionen att det som är förbjudet i den fysiska världen också ska vara förbjudet digitalt. Det är de förslag utredarna har lämnat, och det är också de förslag som regeringen nu har lagt på riksdagens bord.

Förbudet mot utvinning av fossil energi

Anf. 64 JOSEF FRANSSON (SD):

Fru talman! Att det blev dyrt med Miljöpartiet i regeringen vet vi nu – inte minst med tanke på de miljarder som har försvunnit i AP-fonderna i och med högriskprojektet Northvolt. Man lyckades också införa en rad mer symbolpolitiska åtgärder såsom förbud mot uranbrytning och förbud mot utvinning av fossil energi.

Nu tar Tidöpartierna – Sverigedemokraterna och regeringen – bort detta uranförbud, för det har ju ställt

till det för gruvnäringen på en rad olika sätt. Sverigedemokraterna skulle dock också vilja ta bort den lagstiftning som innebär ett förbud mot utvinning av fossil energi.

Min fråga till Romina Pourmokhtari är: Avser ministern att agera för att riva upp det existerande förbudet mot utvinning av fossil energi i Sverige?

Anf. 65 Statsrådet ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Tack, ledamoten Josef Fransson, för frågan!

Nej, det avser inte regeringen att undersöka. Regeringen driver som det ser ut nu inte frågan om att möjliggöra utvinning av fossil energi. Vårt fokus ligger just nu på att se till att Sverige inte minst ska kunna bidra med de kritiska mineral och metaller som hela Europa är i stort behov av. Precis som ledamoten nämnde kommer det väldigt väl till pass att det inte är oppositionen som sitter vid rodret i regeringen. Vi gör det nu möjligt att sälja det uran man utvinner.

Det som är så intressant är nämligen att man i de gruvor vi har i Sverige hela tiden har hittat uranet. På grund av lagstiftningen från den tidigare rödgröna regeringen har man dock behövt hantera detta uran som avfall, med de kostnader som följer med det, för att sedan importera uran från andra länder för vår kärnkraft. Och sedan klagar man på att kärnkraften är dyr.

Vi är mycket glada över att nu kunna få bort förbudet mot uranbrytning. Vi kommer att titta på andra möjligheter att utveckla gruvverksamheten, men inte specifikt när det gäller fossil energi.

Arbetslösheten

Anf. 66 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Sverige har den näst högsta arbetslösheten bland EU-länderna. Samtidigt har vi den näst lägsta tillväxten. Alla EU-länder möter samma oroliga omvärld, men de har inte samma krissituation som vi har i Sverige.

Den höga arbetslösheten är en stor kris, särskilt för alla som nu går arbetslösa. Krisinsikten verkar dock inte ha infunnit sig hos den svenska regeringen, och krisåtgärderna uteblir helt.

Varför gör arbetsmarknadsministern så lite för att hantera det faktum att över en halv miljon svenskar går arbetslösa?

Anf. 67 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Tack, Johanna Haraldsson, för frågan!

Det är väl ändå viktigt med lite fakta. Sysselsättningsgraden i Sverige är bland de högsta i Europa. Över 80 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år jobbar. Det är en högre siffra än när Socialdemokraterna lanserade så kallad full sysselsättning. Då var målet 80 procent, och vi har nu 82,4. Inget land i världen har så få hemmafruar, och detta gör att vi har många människor som aktivt söker arbete.

Däremot har Sverige problem med att företagen med ljus och lykta söker efter kompetent arbetskraft. Vi har för många arbetslösa som har mötts av ett passivt system. Det gör att de inte kan ta de jobb som erbjuds. Därför gör vi nu massiva investeringar som gör att 130 000 svenskar kan gå en yrkesutbildning för att ta de lediga jobb som finns inom vården och industrin.

Folkbildningsrådets framtid

Anf. 68 ALEXANDER
CHRISTIANSSON (SD):

Fru talman! Min fråga var ämnad att ställas till utbildningsminister Johan Pehrson, men då han har fullt upp med annat går min fråga till Mats Persson i stället.

Det gäller den utredning om folkbildningen som nu ligger på regeringens bord och i samordningen. Diskussionen har på olika sätt gått varm kring framtidens starka och fria folkbildning. Man har också sett det fusk som har debatterats mycket den senaste tiden.

Huvudförslaget i utredningen innebär att man ska behålla det som finns i dag men att tre myndigheter ska agera barnvakt, kan man väl säga. Det är Riksrevisionen, Myndigheten för kulturanalys och MUCF som ska se till att Folkbildningsrådet klarar av att sköta ordning och reda med utbetalningar.

Sverigedemokraterna förespråkar en statlig lösning för att öka transparensen och kontrollen av vart medlen tar vägen. Kommer regeringen att agera för att hitta en statlig och effektiv lösning för Folkbildningsrådet framgent?

Anf. 69 Arbetsmarknads- och
integrationsminister MATS PERSSON (L):

Fru talman! Tack, Alexander Christiansson, för din fråga!

Det har väl inte undgått någon att vi i Sverige har haft problem med ruffel och båg och missbruk av systemet när det kommer till folkbildningen. Stora delar av folkbildningen fungerar ju väldigt bra på så sätt att människor kan mötas i en studiecirkel och få en slant av samhället för att kunna genomföra den studiecirkeln, men vi har också haft och har problem med fusk där pengarna inte har använts till det de var tänkta att användas till.

De åtgärder som regeringen har vidtagit har inneburit att flera studieförbund har avvecklat sin verksamhet. Det tyder på att de åtgärder vi har vidtagit har fått effekt. Det är också viktigt att vi framåt ser till att ha ordning och reda och att människor kan känna att skattepengarna går till rätt saker samtidigt som vi har den folkbildning, de studiecirklar och den studieverksamhet vi alla är väldigt stolta över.

Åtgärder mot penningtvätt

Anf. 70 INGELA NYLUND WATZ (S):

Fru talman! Min fråga går till justitieministern.

I en färsk rapport från Nasdaq Verafin härförleden visade det sig att Sverige är nordisk mästare i

penningtvätt. Enligt rapporten är nivån av penningtvätt betydligt högre i Sverige än i våra nordiska grannländer. Faktum är att man bedömer att det handlar om ungefär 150 miljarder kronor här i Sverige.

I februari debatterade vi här i kammaren Riksrevisionens ganska skarpa kritik mot regeringen. Regeringens svar på Riksrevisionens skrivelse var ganska vagt och tillbakalutat medan vi socialdemokrater lämnade flera olika förslag på hur vi skulle kunna arbeta vidare gemensamt för att motverka penningtvätten. Den är ju en grundförutsättning för finansieringen av annan brottslig verksamhet, vilket justitieministern väl vet om.

Tidigare har vi frågat om skärpta straff för ekobrott, men nu vill jag veta: Hur tänker justitieministern agera för att vi ska slippa den här utmärkelsen framöver?

Anf. 71 Justitieminister GUNNAR
STRÖMMER (M):

Fru talman! Jag tackar Ingela Nylund Watz för möjligheten att diskutera den här viktiga frågan.

Det här är helt riktigt ännu en aspekt av den omfattande kriminella ekonomin. Under åren 2012–2022 tredubblades dödsskjutningarna i Sverige, den kriminella ekonomin växte till 100–150 miljarder kronor i omsättning och i rekryteringen av barn gick man allt längre ned i åldrarna. Det är klart att det är ett omfattande arbete att vända alla de kurvorna rätt.

När det gäller kampen mot den kriminella ekonomin är just penningtvätten en väldigt viktig del, och vi gör en lång rad olika saker både inom Justitiedepartementets område och inom Finansdepartementets område för att komma åt de här problemen. Om jag ska nämna *en* konkret sak som sker nu i år blir det inrättandet av ett nytt finansiellt centrum där banker, finansiella institut av annat slag och brottsbekämpningen ska kunna dela information för att med gemensamma krafter skapa ett helt annat tryck mot olika sammanhang och aktörer där penningtvätten äger rum.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 5 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2024/25:109 Förändrade skattesubventioner för solceller och mikroproduktion av el

2024/25:3357 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V)

2024/25:3374 av Anders Ådahl m.fl. (C)

2024/25:3382 av Annika Hirvonen m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2024/25:144 Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

2024/25:3358 av Karin Rågsjö m.fl. (V)

2024/25:3369 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)

2024/25:3380 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP)

med anledning av skr. 2024/25:90 Nordiskt samarbete
2024

2024/25:3365 av Håkan Svenneling m.fl. (V)
2024/25:3376 av Catarina Deremar och Ulrika Lilje-
berg (båda C)
2024/25:3378 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD)

§ 6 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 2 april

2024/25:577 Olaglig slaktverksamhet i Sverige
av *Sara Gille* (SD)
till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)
**2024/25:578 Försäkringskassans återkrav vid per-
sonlig assistans**
av *Christofer Bergenblock* (C)
till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)
2024/25:579 Järnvägens roll i totalförsvaret
av *Aylin Nouri* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)

§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 2 april

2024/25:973 Jämställdhet inom biståndet
av *Olle Thorell* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
**2024/25:974 Sveriges agerande för att försvara och
stärka SRHR inför FN:s befolkningskommission**
av *Linnéa Wickman* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:975 Kvalitetsredovisning av Sis
av *Martina Johansson* (C)
till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)
2024/25:976 Stängda replokaler
av *Tomas Eneroth* (S)
till kulturminister Parisa Liljestränd (M)
2024/25:977 Ratificering av ILO 169
av *Jan Riise* (MP)
till kulturminister Parisa Liljestränd (M)
2024/25:978 Vårdpersonal utan legitimation
av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

§ 8 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 2 april

2024/25:932 Sveriges hållning till Myanmar
av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)
2024/25:940 Ökad press på ledningen i Myanmar
av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)
**2024/25:927 Bättre förutsättningar för skyddsom-
bud**
av *Johanna Haraldsson* (S)
till statsrådet Paulina Brandberg (L)
**2024/25:929 Stenmårdens utbredning i norra
Skåne och dess konsekvenser**
av *Ewa Pihl Krabbe* (S)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)
2024/25:930 Meritpoäng för värnplikt
av *Markus Wiechel* (SD)
till utbildningsminister Johan Pehrson (L)
2024/25:933 Vegetarisk kost på anstalter
av *Pontus Andersson Garpvall* (SD)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
2024/25:934 Rätten till skolgång för barn i fängelse
av *Ulrika Westerlund* (MP)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
**2024/25:936 Översyn av förordningen om statlig
medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafik-
anläggningar m.m.**
av *Linus Lakso* (MP)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
**2024/25:931 Utformningen av ersättningen till
kommuner som huserar vindkraft**
av *Rickard Nordin* (C)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)
2024/25:935 Neddragningar inom psykiatri
av *Anna Vikström* (S)
till socialminister Jakob Forssmed (KD)
2024/25:937 Fördelning till länsplanerna
av *Lars Isacson* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
**2024/25:938 Sveriges beredskap att agera vid ett
väpnat angrepp mot Taiwan**
av *Björn Söder* (SD)
till försvarsminister Pål Jonson (M)
2024/25:944 Export av krigsmateriel till Israel
av *Björn Söder* (SD)
till försvarsminister Pål Jonson (M)
**2024/25:939 Sveriges internationella arbete mot an-
tibiotikaresistens**
av *Olle Thorell* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:942 Problem i berget på Muskö örlogsbas
av *Heléne Björklund* (S)
till försvarsminister Pål Jonson (M)
**2024/25:943 Myanmar och den humanitära kata-
strofen**
av *Olle Thorell* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:941 Turkiets demokratiska utveckling
av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)
2024/25:945 Minskat globalt bistånd

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

av *Olle Thorell* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:947 Handel och relationer med Afrika söder om Sahara
av *Olle Thorell* (S)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:948 Nationell innovationsstrategi
av *Johnny Svedin* (SD)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)
2024/25:950 Smålands innovationstakt
av *Johnny Svedin* (SD)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)
2024/25:949 Konsekvens av miljömål för små och medelstora företag
av *Johnny Svedin* (SD)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)
2024/25:951 Stödet till detaljplanearbete
av *Jennie Nilsson* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
2024/25:952 Beslutet om geografiskt minimiavstånd för polisreceptioner
av *Lars Isacsson* (S)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
2024/25:954 Kriminalvårdens platskapacitet
av *Sanna Backeskog* (S)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
2024/25:955 Vitt snus och utrikeshandel
av *Tobias Andersson* (SD)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:957 Antalet skatterevisioner
av *Mathias Tegnér* (S)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)
2024/25:956 Konsekvenser för gotländsk sjukvård av avvecklat postflyg
av *Hanna Westerén* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
2024/25:958 Hotbilden mot Shen Yun
av *Nima Gholam Ali Pour* (SD)
till kulturminister Parisa Liljestränd (M)
2024/25:959 Stöd till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:960 Frihandelsavtal och ekonomiskt samarbete med Taiwan
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Jessica Rosencrantz (M)
2024/25:962 Nedskärning av det konfliktförebyggande biståndet
av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergård (M)
2024/25:961 Behörighet för förskollärare och lärare i den nya tioåriga grundskolan
av *Camilla Hansén* (MP)
till statsrådet Lotta Edholm (L)

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 15.11.

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 3 Ärende för hänvisning till utskott.....	1
§ 4 Frågestund	1
Anf. 1 TREDJE VICE TALMANNEN	1
<i>Skärpta straff för grov ekonomisk brottslighet.....</i>	<i>2</i>
Anf. 2 TERESA CARVALHO (S)	2
Anf. 3 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	2
Anf. 4 TERESA CARVALHO (S)	2
Anf. 5 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	2
<i>Ersättning till brottslingar</i>	<i>2</i>
Anf. 6 ADAM MARTTINEN (SD).....	2
Anf. 7 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	2
Anf. 8 ADAM MARTTINEN (SD).....	3
Anf. 9 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	3
<i>Sänkta utsläpp av växthusgas.....</i>	<i>3</i>
Anf. 10 KAJSA FREDHOLM (V)	3
Anf. 11 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	3
Anf. 12 KAJSA FREDHOLM (V)	3
Anf. 13 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	3
<i>Brottsbekämpning i hela landet</i>	<i>3</i>
Anf. 14 MALIN BJÖRK (C)	3
Anf. 15 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	4
Anf. 16 MALIN BJÖRK (C)	4
Anf. 17 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	4
<i>Regeringens klimatpolitik</i>	<i>4</i>
Anf. 18 KATARINA LUHR (MP)	4
Anf. 19 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	4
Anf. 20 KATARINA LUHR (MP)	4
Anf. 21 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	4
<i>Kontaktförbud och mäns våld mot kvinnor</i>	<i>4</i>
Anf. 22 LUDVIG CEIMERTZ (M).....	4
Anf. 23 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	5
Anf. 24 LUDVIG CEIMERTZ (M).....	5
Anf. 25 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	5
<i>Folkhögskolornas framtida roll</i>	<i>5</i>
Anf. 26 LILI ANDRÉ (KD).....	5
Anf. 27 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	5
Anf. 28 LILI ANDRÉ (KD).....	5
Anf. 29 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	6
<i>Klimatmålen och regeringens politik.....</i>	<i>6</i>
Anf. 30 JOAKIM JÄRREBRING (S).....	6
Anf. 31 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	6
<i>Stärkande av det civila försvaret.....</i>	<i>6</i>
Anf. 32 YASMINE ERIKSSON (SD).....	6
Anf. 33 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M).....	6
<i>Förbud mot omvändelseförsök.....</i>	<i>6</i>
Anf. 34 ANDREAS LENNKVIST MANRIQUEZ (V).....	6
Anf. 35 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	7
<i>Kritiken mot regeringens klimatpolitik</i>	<i>7</i>
Anf. 36 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C)	7
Anf. 37 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	7
<i>Undervisningstiden inom högre utbildning.....</i>	<i>7</i>
Anf. 38 CAMILLA HANSÉN (MP).....	7

Anf. 39 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	7
<i>Effektivisering för ökad uppkläring av brott</i>	7
Anf. 40 LARS JILMSTAD (M).....	7
Anf. 41 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	8
<i>EU:s vattendirektiv och utrivningen av dammar</i>	8
Anf. 42 MAGNUS OSCARSSON (KD)	8
Anf. 43 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	8
<i>Statsrådet Pourmokhtari och hearingen med Klimatpolitiska rådet</i>	8
Anf. 44 JYTTE GUTELAND (S).....	8
Anf. 45 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	8
<i>Bolagskapningar och målvaktsbrott</i>	9
Anf. 46 RASHID FARIVAR (SD)	9
Anf. 47 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	9
<i>Hatbrott mot samer</i>	9
Anf. 48 GUDRUN NORDBORG (V)	9
Anf. 49 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	9
<i>Polisens närvaro i Dalarna</i>	9
Anf. 50 ULRICA LILJEBERG (C)	9
Anf. 51 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	10
<i>Elevers välmående i skolan</i>	10
Anf. 52 JACOB RISBERG (MP)	10
Anf. 53 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	10
<i>Nordiskt samarbete om civilt försvar och krisberedskap</i>	10
Anf. 54 OSKAR SVÅRD (M)	10
Anf. 55 Statsrådet CARL-OSKAR BOHLIN (M).....	10
<i>Hedersvåld mot barn och rätten till vårdnad</i>	10
Anf. 56 LEIF NYSMED (S)	10
Anf. 57 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	11
<i>Välfärdsbrottslighet</i>	11
Anf. 58 JESSICA STEGRUD (SD).....	11
Anf. 59 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	11
<i>Kameraövervakning och sekretess</i>	11
Anf. 60 MATS SANDER (M)	11
Anf. 61 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	11
<i>Ny sexköpslagstiftning</i>	12
Anf. 62 ANNA WALLENTHEIM (S)	12
Anf. 63 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	12
<i>Förbudet mot utvinning av fossil energi</i>	12
Anf. 64 JOSEF FRANSSON (SD)	12
Anf. 65 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	12
<i>Arbetslösheten</i>	12
Anf. 66 JOHANNA HARALDSSON (S).....	12
Anf. 67 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	12
<i>Folkbildningsrådets framtid</i>	13
Anf. 68 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD).....	13
Anf. 69 Arbetsmarknads- och integrationsminister MATS PERSSON (L).....	13
<i>Åtgärder mot penningtvätt</i>	13
Anf. 70 INGELA NYLUND WATZ (S)	13
Anf. 71 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	13
§ 5 Bordläggning	13
§ 6 Anmälan om interpellationer	14
§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar	14
§ 8 Anmälan om skriftliga svar på frågor	14
§ 9 Kammaren åtskildes kl. 15.11.	15